

STAD HARELBEKE

UITTREKSEL UIT HET NOTULENBOEK VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN

Zitting van 9 mei 2023

Aanwezig: Alain Top: Burgemeester;
Francis Pattyn, Tijs Naert, Dominique Windels, Kathleen Duchi,
David Vandekerckhove, Lynn Callewaert: Schepenen;
Hans Piepers: Algemeen directeur

Voorwerp: Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan "Ventilus". Adviesverlening voorontwerp.

Het college,

Op grond van volgende overwegingen, zowel feitelijk als juridisch:

De Vlaamse Regering keurde op 29.03.2019 de start- en procesnota van Ventilus goed. Met dat project kan Elia (de Belgische netbeheerder), het elektrische hoogspanningsnet in West-Vlaanderen versterken en klaarmaken voor de toekomst. Ventilus transporteert hernieuwbare energie vanop de zee en op het land naar verbruikers.

De komende jaren wordt steeds meer ingezet op hernieuwbare energie, met onder meer de geplande bouw van nieuwe windmolenparken in het Belgische deel van de Noordzee. Ook aan land zal de energieproductie steeds toenemen. Om al die extra energie van de kust tot bij de verbruikers te krijgen, is een nieuwe hoogspanningsverbinding in West-Vlaanderen nodig.

Vlaanderen maakt daartoe het GRUP Ventilus op, waar het college gevraagd wordt om advies uit te brengen over het voorontwerp, uiterlijk op de plenaire vergadering. De plenaire vergadering vindt plaats op 22.05.2023. De aanwezigen moeten gemandateerd zijn om een standpunt in te kunnen nemen. David Vandekerckhove zal aanwezig zijn.

Voor voorliggend GRUP zijn de volgende plandoelstellingen geformuleerd:

- 1. Het aan land aansluiten van hernieuwbare energie van nieuwe offshore windparken op het 380 kV-net;*
- 2. Realiseren van een robuust net door een hoogspanningsverbinding van 6 GW tussen de Stevin-as en het hoogspanningsstation te Avelgem;*
- 3. Onthaalcapaciteit voor nieuwe onshore energieproductie in West-Vlaanderen realiseren;*
- 4. Aansluitingsmogelijkheid creëren van een tweede onderzeese verbinding met het buitenland waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de verdere integratie van een Europese elektriciteitsmarkt;*
- 5. De optimale vervanging van de 150 kV-verbinding Slijkens (Oostende) – Brugge-Waggelwater;*
- 6. Versterking van de bevoorradingszekerheid van de regio Izegem.*

Voorliggend GRUP voor het project Ventilus bestaat uit volgende grote delen:

- 1. Van Zeebrugge tot Avelgem
- Aanlandingslocatie Zeebrugge,*

- *Ondergrondse verbindingen (220kV en 525kV DC) van de aanlandingslocatie Zeebrugge tot het nieuwe hoogspanningsstation ter hoogte van De Spie en de ondergrondse 380 kV inlusing met de Stevin-as,*
  - *Hoogspanningsstation De Spie en convertiestation Herdersbrug,*
  - *Herbenutting van een 150kV-tracé en vervolgens de versterking van een bestaand 150 kV-tracé tot 380 kV,*
  - *Ondergronds cross country 380 kV-tracé via de Moubekewallei,*
  - *Bundeling met de E403 tussen het op- en afrittencomplex te Torhout en de N36 via een bovengronds 380 kV-tracé ,*
  - *Bundeling ondergronds met de E403 tussen de N36 en de snelwegparking Roeselare,*
  - *Bovengronds cross country 380 kV-tracé vanaf de snelwegparking Roeselare tot aan het bestaande hoogspanningsstation te Izegem,*
  - *Versterking van een bestaande lijn 380 kV van Izegem tot het hoogspanningsstation van Avelgem.*
2. *Ondergronds brengen van 150 kV-verbindingen*
  3. *Op te heffen lijnen*

Het versterken van bestaande lijnen is van toepassing op Harelbeke, met name de bestaande 380kV verbinding tussen Izegem en Avelgem.

In het voorontwerp wordt gesteld : *Van het bestaande hoogspanningsstation te Izegem tot dat in Avelgem zal de maximale transportcapaciteit van de bestaande 380 kV-verbinding verhoogd worden van 3GW naar 6GW. Hierbij kunnen de bestaande masten behouden worden omdat enkel de geleiders moeten (1 op 1) vervangen worden. Het verschil tussen de bestaande geleiders (AMS) en de nieuwe hoogperformantiegeleiders (HTLS) is visueel klein.*

Een aantal ruimtelijke principes geformuleerd op basis van het richtinggevend gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen worden gehanteerd. Voor het gedeelte tussen Izegem en Avelgem is dus eerst onderzocht of de bestaande lijn versterkt kon worden:

- *Versterken van bestaande lijnen;*
- *Herbenutten van bestaande lijnen/tracés;*
- *Bundelen met bestaande lijnvormige structuren (bestaande hoogspanningslijnen, hoofdwegen, primaire wegen, hoofdspoorwegen, ...);*
- *De totale lengte van het bovengrondse net niet uitbreiden op Vlaams niveau;*
- *Bundeling van functies.*

Concreet zal dit bij het bepalen van een tracé betekenen dat volgende werkwijze wordt gehanteerd:

- *Eerst wordt onderzocht of een bestaande lijn kan worden versterkt.*
- *Indien dit niet het geval is, wordt het herbenutten van bestaande tracés onderzocht.*
- *Vervolgens wordt gezocht naar mogelijkheden om te bundelen met bestaande lijnvormige structuren.*

Uit de plan-MER blijkt na stap 1 (kwetsbaarheidsanalyse): *Vanaf het HS-station te Izegem dient de bestaande 380 kV verbinding tussen Izegem en Avelgem bij alle varianten of combinaties van corridors versterkt te worden binnen corridor 21. Voor deze corridor wordt nog niet gesteld dat de kwetsbaarheden te groot zijn, waardoor het versterken van de bestaande lijn binnen corridor 21 weerhouden blijft voor verder onderzoek.*

In de afzonderlijke disciplines van de plan-MER worden geen significante effecten genoteerd voor de versterking van de bestaande lijnen voor corridor 21 (= traject tussen Izegem en Avelgem).

Samengevat kan dus gesteld worden dat men het ruimtelijke principe 'versterken van de bestaande lijn tussen Izegem en Avelgem' hanteerde, en gezien de milieubeoordeling dit niet negatief beoordeelde, er geen verder onderzoek gebeurde naar het ondergronds brengen van dit tracé.

Aangezien het bestaande tracé versterkt wordt en de bestaande masten herbruikt worden is er geen wijziging in de ruimtelijke impact en, wijzigen er evenmin aspecten die bv. eigen zijn aan het oprichten van nieuwe constructies. De nieuwe geleiders zijn het nieuwe element. Er wordt hier nog even ingegaan op het gezondheidsaspect, dat in het vorig advies van het college op de startnota benadrukt werd.

Het voorontwerp stelt:

Voor de zone tussen Izegem en Avelgem is er een verschil tussen de juridische en feitelijke referentiesituatie, gezien het bestaande vergunde 380 kV tracé in die zone (waar een versterking wordt voorzien) planologisch niet aangeduid is op een plan van aanleg. Er is echter wel over nagenoeg de volledige afstand een bundeling met een 150 kV tracé dat wel planologisch bestemd is. Hierdoor, en gezien er over het algemeen een weinig kwetsbare omgeving gekruist wordt, worden de mogelijk effecten ten aanzien van de juridische referentiesituatie algemeen verwaarloosbaar tot beperkt negatief beoordeeld. Wel is het zo dat de woningen welke momenteel reeds binnen de 0,4 µT contour gelegen zijn van het bestaande tracé ten aanzien van de juridische referentiesituatie als nieuw te beschouwen zijn.

Uit de scopingnota lezen we het volgende over de drempelwaarde van het elektromagnetische velden:

Op basis van de afweging van de opties ten opzichte van de criteria stellen we 0,4 µT voor als richtwaarde voor langdurige blootstelling te gebruiken. Deze waarde komt naar voren uit het wetenschappelijk onderzoek als de drempelwaarde voor het statistisch verband met kinderleukemie en gebruik van deze waarde komt tegemoet aan de maatschappelijke vraag om beleid te baseren op voorzorg. 0,4 µT komt ook voor in de mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering (aanbeveling om deze niet te overschrijden), het recente advies van de Hoge Gezondheidsraad en de conclusie van de experts van de klankbordgroep. Bijkomend is er goede afstemming met internationaal gebruikte aanbevelingen.

...

Het uitgangspunt van het voorzorgsprincipe is dat zoveel mogelijk nieuwe situaties vermeden worden waar een langdurige blootstelling aan meer dan 0,4 µT wordt gecreëerd.

De kaarten tonen over grondgebied Harelbeke zo goed als geen wijziging in de contour van het elektromagnetisch veld van meer dan 0,4 µT van de bestaande toestand naar de nieuwe toestand. Waar de contour iets uitgebreid wordt, worden er geen woningen door gevat.

De kaart geeft evenwel geen uitsluitsel over mogelijke toename van het elektromagnetisch veld binnen de getekende contour. Blijft m.a.w. de toekomstige waarde hetzelfde als de bestaande toestand binnen dezelfde contour? Het gezondheidsaspect kan derhalve niet beoordeeld worden.

Het grafisch plan van dit RUP toont het (bestaande) tracé voor Harelbeke, met daaraan gekoppelde voorschriften voor 'hoogspanningsleidingen'. Er zijn geen plancompensaties voorzien.

Het tracé is gelegen in enkele gemeentelijke RUP's (van noord naar zuid): RUP Activiteitenkorrels N50, RUP Vanassche, Landelijk gebied rond Bavikhove en Hulste, Open ruimte corridor tussen Harelbeke en Waregem.

In elk van de RUP's is opgenomen dat constructies en inrichtingen van openbaar nut, met in de voorbeelden in de toelichting of beschrijving de benoeming van

hoogspanningsleidingen, toegelaten zijn voor zover ze in hun uitbating en algemeen voorkomen geen afbreuk doen aan de kwaliteit en het normale gebruik van de betrokken zone. De bestaande hoogspanningsleidingen zijn ook aangeduid in de RUP's (geen bestemmingszone of overdruk), behoudens in RUP Activiteitenkorrels N50.

Verwijzend naar volgende wettelijke, decretale of reglementaire bepalingen:

- Vlaamse codex ruimtelijke ordening
- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het geïntegreerde planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen, planmilieueffectrapportage, ruimtelijke veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen dd. 17.02.2017

Om deze redenen;

Na beraadslaging;

Met unanimititeit;

BESLUIT:

Artikel 1:

Het college stelt vast dat er geen informatie is over de eventuele wijziging in elektromagnetisch veld binnen de contouren van de overschrijding van drempelwaarde ter hoogte van Harelbeke. Indien er wel wijzigingen zijn, moet deze informatie beschikbaar zijn om verder te kunnen oordelen.

Het college wil de bovengrondse 150kV lijn, die quasi parallel loopt met de bestaande 380kV lijn, ondergronds gebracht zien worden. Aangezien dit mogelijk is in het noorden van het projectgebied, moet dit evengoed in het zuidelijk gedeelte mogelijk zijn. Dit impliceert een grote visuele verbetering en minder ruimtelijke impact.

Het college wenst nog verduidelijking over volgende zaken:

- Is een ondergrondse lijn op 'gelijkstroom' volledig onderzocht? De VR heeft in tussentijd een nieuwe studie besteld naar ondergrondse gelijkstroom aan VITO. Wat zijn de resultaten? Indien op heden niet mogelijk, wanneer kan dit wel? Zijn er in de ons omliggende voorbeelden waar ondergrondse gelijkstroomlijnen wel (al) aangelegd worden? Zoja, waarom kan het daar en wat is het verschil in benadering? Zal met de resultaten van de nieuwe studie rekening gehouden worden in de definitieve vaststelling van het RUP?
- Is het ontwerp van de Ventiluslijn voldoende futureproof voor de komende 50 jaar of zullen er in de komende 50 jaar nog andere extra lijnen of alternatieven moeten gezocht worden om bv extra energie vanaf het toekomstige energie-eiland op de Noordzee aan land te brengen?
- Er moet meer duiding over de compensaties toegevoegd worden aan het RUP. In de voortgangsrapportage aan de Vlaamse regering d.d. 31.03.2023 is er sprake van ruimere compensatieregelingen als randvoorwaarde. Het is niet aan de burger om deze informatie zelf te moeten uitzoeken, maar dit moet als informatief document aan het RUP toegevoegd worden. Uit deze informatie moet blijken dat er geen ongelijke behandeling is (nieuwe versus bestaande luchtlijn).
- Langdurige blootstelling aan straling van meer dan 0.4mtesla moet nog opgelegd worden aan Elia en Fluvius. De Vlaamse regering heeft kader al goedgekeurd. Is dat afdwingbaar en of hoe?

Artikel 2

Het college geeft een ongunstig advies.

NAMENS HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN

Hans Piepers
Algemeen directeur

Alain Top
Burgemeester